

TORNAI JÓZSEF

Nem tudnak a létezésről

Ha már egyszer fényre ébredt,
a körből nem menekül
árva lelke mivoltában,
akit ide anyja szült.
Hol öröm van, hol halál van,
hol ki ember, hasztalan
mondana le sorsa útján
ezer bajról, háborúról,
tövis vérzik koszorúján,
közben bármily zene szól.

Egy bilincsed másik váltja,
északi szél ereje
nem szakít ki a hús-rácsból:
az ember kínnal van tele.
Lehetsz kertész, művész, vadász,
egyszer a lepel lehull,
a koponyád gyártja gondod,
s a boldognak látszó ember
fölött az ég beborul.

Mit tehetnél? Szabadulnál,
fegyenc-sorsod végtelen,
és az utolsó szó mindig az,
hogy nincs semmi védelem.
A mentsvár az állatoké:
tudat helyén ösztönök
szolgálják a mindennapi
harccal járó börtönöd.

Nem tudnak a létezésről,
ez a titka, hogy jó vagy rossz
végük egymást követi,
boldog minden rinocérosz
vagy fecske s a cáparaj
zúdul zsákmányára lent,
az elmúlás – nincs elméje –
neki semmit se jelent.

A költő október 9-én volt 90 éves. Isten éltesse!

Töredék

Egyetlen népvészér elég,
s a világ tűz-káoszban ég.

Történelmünk teste végig
sebektől sebekig vérzik.

Vannak, voltak, akik hitték,
meggyógyul az emberiség.

Pedig Vörösmarty óta
tudjuk, fajom kornyadó fa...

Holtpont

A győztes most már a holtpont. Nincs tárgyalás.
A földrészeken hidrogénbombák várják,
az államfők adjanak zöld utat
a megsemmisítésnek.

Ki akarná elpusztítani az enyészet
szerkezeteit? Gyártatnak még többet
az eddigiekhez. Úgy simogatják a szörnyek
fém hátát, mintha kedvenc versenylovuk
volna. Csak az indításjelző tétovázik.

Aranyvárosokban nyüzsögnek az
emberek a tereken és az üzlet-katedrálisokban.

Egy aszteroida is megmenthetné
legalább a Föld egy-két távoli részét.
A fölrobbantott atommagok sugarai
élve hagyják a talaj legmélyén
a mikrobákat.

A felszínen sárgás-vörösen
izzik a megkeményedett
világűr, mint egy porszem.